

Wimbledon Tenis Turnuvası Bayanlar Yarı Final Müsabakası Oyun Karakteristiği

Aykut Eren CANÜZMEZ, Aslı TÜRKSOY

Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Wimbledon Grand Slam turnuvası bayanlar çeyrek final maçında yapılan vuruşların istatistiksel analizlerini yapmaktır. Analizler de çeyrek final maçındaki servis atışı, forehand, backhand, zamansal analiz ve bölgesel analizi gibi parametreleri incelenmiştir. Yapılan araştırmaya göre bölgesel analizler maç kazanmak için önemli parametredir. Toplam forehand ve backhand vuruşlarında farklılık olmadığı da yüzdelik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tenis, Wimbledon, maç analiz

Game characteristics women's semi-final match on Wimbledon Grand Slam

ABSTRACT

The purpose of this study is to statistically analyses the target zones of the strokes in women's semifinal match of Wimbledon Grand Slam. In the analysis the services, forehand - backhand strokes, time intervals and target zones are taken as parameters. According to the analysis target zones is important parameter in order to win the match. There were no significant differences between forehand and backhand strokes.

Keywords: Tennis, Wimbledon, tennis match analyses

GİRİŞ

Uluslararası düzeyde dört adet Grand-Slam turnuvası oynanmaktadır. Bunlar; Avustralya açık, Amerika açık, Fransa açık ve Wimbledon tenis turnuvalarıdır. Bütün bu turnuvalar kendi karakteristiklerini bünyelerinde barındırırlar. Wimbledon çimde, Fransa açık toprak kortta ve Amerika ile Avusturalya açık turnuvaları sert kortta oynanır (1,2).

Tenis giderek daha çok kapalı alanlarda oynanmasına karşın, Wimbledon ve uzun yaz öğleden sonraları oynanan bir oyun imajı ile genellikle açık alanda oynandığı düşünülür. Bununla beraber her türlü hava şartına uygun modern sahalar, projektörler ve hızla artan kapalı sahalar, tenisi birçok oyuncu için bütün yıl boyunca oynanan bir oyun haline getirmiştir. Bir tenis maçı iki saat veya daha fazla sürebilir, bu da iki veya dört kişi için üst seviyede egzersiz anlamına gelmektedir (6).

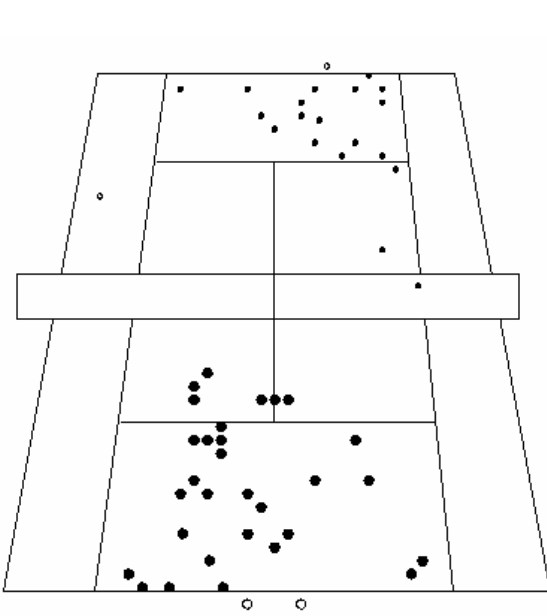
Raket ve top ile oynanan tenis sporu, azıkklik sporlar arasında oldukça yapısal olarak sınıflandırılmaktadır. Karakteristik olarak topun çok hızlı bir şekilde, oyuncular arasında top süratinin değişebildiği bir spor baranşdır. Tenis maçı sırasında oyuncu, topun uçuşunu çok dikkatli gözlemler ve çok çeşitli taktiksel olanaklar arasından en uygununa karar verir. Teniste özel taktik ve teknik hareketler

uygulanmaya başladığından bu yana, tenis oyuncusu tekrar edilmeyen çok çeşitli vuruş teknikleri kullanır.

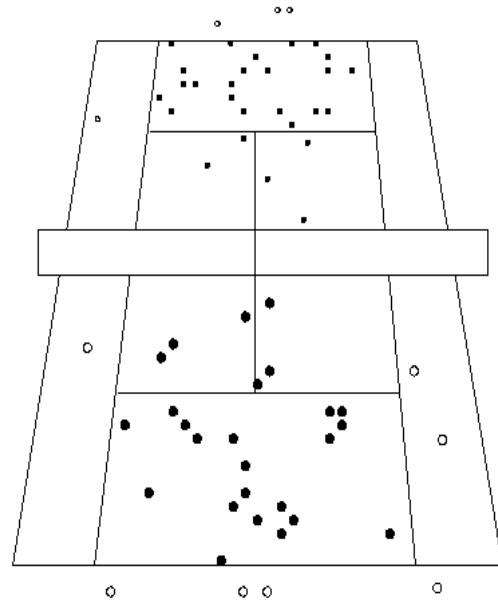
Tenis oyununu ofans (hücum) ve defans (savunma) safhaları olarak bölmek oldukça zor bir olaydır. Fakat bazı bölümler her iki oyuncunun maç sırasında sürekli olarak ofansif yada defansif oynadığından ofansif oyun yada defansif oyun olarak sınıflandırılabilir. Tenis maçındaki oyuncunun başarısı direk ve indirek olarak açıklanır. İndirek (prognostic, belirti) başarıya mümkün olan birçok faktörün test edilmesiyle karar verilebilir. Müsabakada başarısızlığı içeren ve direk ve indirek gelişim seviyelerini yansıtan bu faktörler, başarısızlık üzerinde oldukça etkilidirler. Bunlar: Motor yetenek, hız, koordinasyon, kuvvet v.b; morfolojik karakteristikler- boy uzunluğu, kg., deri altı yağ yüzdesi, vücut somototipi; fonksiyonel yetenekler- makimal oksijen tüketimi, v.b. psikolojik yetenekler- konsantrasyon, duygusal kontrol, motivasyon, v.b. dir.

Başarı, tenis maçı sırasındaki yapılan birçok hareket ve vuruş tekniğiyle ilgilidir, buda istatistiksel verilerle kontrol edilir (servisten sayı kazanma oranı, sayı vuruşu sayısı, hatalar, v.b.). Bu sayılarda ulusal ya da uluslararası sıralamada oyuncunun yerini belirlemektedir (3).

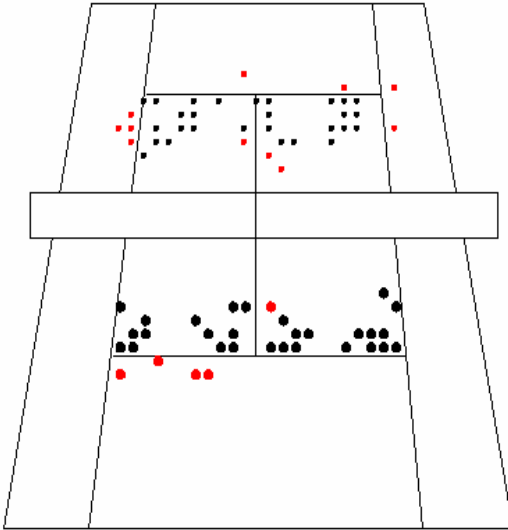
Bu çalışmada, profesyonel bayan tenis oyuncularının, çok önemli turnuvalardan Wimbledon

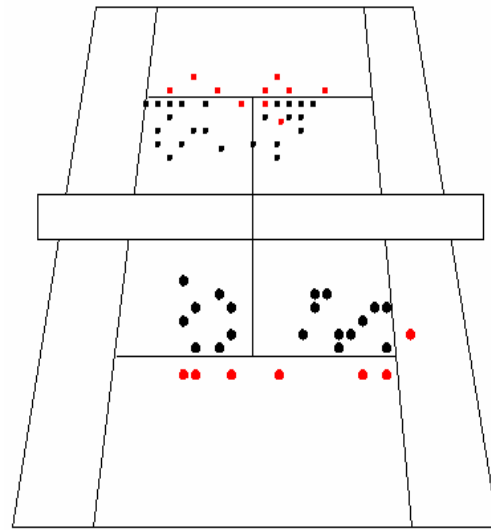
Şekil 3. Sharapova backhand vuruşları

Şekil 4. Dementieva backhand vuruşları

Şekil 5. Sharapova tüm maç boyunca attığı servis atışları

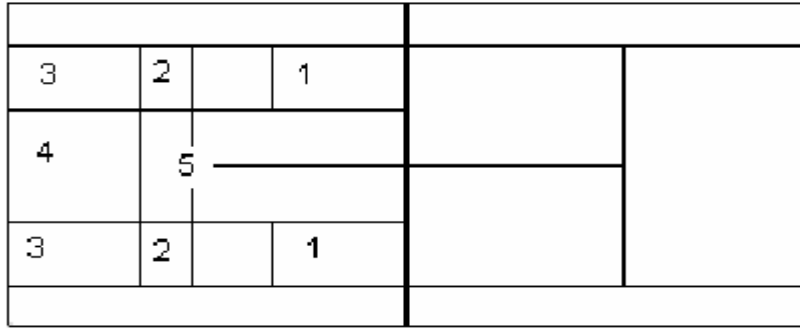
Şekil 6. Dementieva tüm maç boyunca attığı servis atışları

Tablo 3. Her iki oyuncunun forehand vuruşları

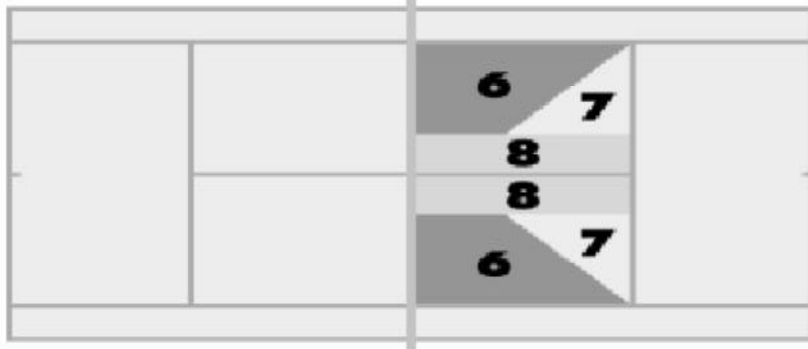
	Toplam Forehand vuruş	İsabetli vuruş	Hatalı vuruş
Sharapova	55	38 - %69	17 - % 31
Dementieva	43	28 - % 65	15 - % 35

Tablo 4. Her iki Oyuncunun backhand vuruşları

	Toplam Backhand vuruş	İsabetli vuruş	Hatalı vuruş
Sharapova	29	22 - %75	7 - % 25
Dementieva	46	34 - %74	12 - % 26

Şekil 7. Schönbörn (1999) tarafından tenis kortunda beş vuruş bölgesi (2,3).

Şekil 8. Schönbörn (1999) tarafından servis atışındaki vuruş bölgeleri (2,3).

TARTIŞMA

Tenis maçı analizi araştırmaları, tenis oyun karakteristiği ve zamanın kullanılması ile ilgili birçok ilginç bölümleri incelemiştir. Fakat bu araştırmalar çok az sayıda, çeşitli yaşlarda ve kategorilerdeki oyuncuların maçını içermektedir (3).

Xu ve arkadaşları Video analizlerinde yeni şeyler bulma ya da tanımlamanın özellikle spor aktivitelerinde oldukça yaygın olduğunu belirtmişlerdir. Video analizinde anlamsal olarak üç anahtar olduğu üzerinde durmuşlar, bunların; 1- anlamsal analizde daha önceki bilgilerin kullanılması, 2- hareketleri anlama ve tanımda nasıl kullanıldığı, 3- yapılacak çalışmada bilgi toplamanın nasıl yeterli olduğunu anlama olduğunu söylemişlerdir. (4)

Filipcic ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada 2000 Amerika açık open tenis final maçının analizi yapılmış ve bazı ilginç sonuçlar sunulmuştur(2).

Veriler video analiziyle değerlendirilmiştir. Puan alınan tüm vuruşlar değerlendirme kapsamına alınmıştır. Topun nereye düştüğü ile ilgili olarak tenis kortu Schönbörn (2,3) tarafından 5 bölgeye ayrılmış ve bu şekilde değerlendirilmiştir. Ayrıca servis bölgeleri de 3 bölgeye ayrılmış ve değerlendirilmesi yapılmıştır (2).

Lames ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmada, 1989 Wimbledon tenis turnuvasında servislerin analizlerini yapmışlar ve Becker'in servis alanının her iki köşesine yapmış olduğu direk uzun servislerde başarılı

olduğunu bulmuşlardır. Rakibin backhand tarafına atılan servislerin hepsi düz bir şekilde gitmiştir. Becker in tam tersi olarak, Edberg servisin yön ve uzunluğunda zorluklarla karşılaşmıştır. Oldukça sık bir şekilde düz servisi (sağ 17.8% ve sol 12.7%) ve kendisinin kullandığı tipik spinli servisi kullanmıştır. Analizler hızlı kortta maç yaparken return nün ne kadar önemli olduğu konusundaki bulguları onaylamıştır. Defans ve ofans yaparken yapılan hataların önemi, oyuncunun servisinin iyi olup olmamasına bağlı olduğu açık bir şekilde ortadadır. Baseline (arka çizgi oyun) oyunu hızlı kortta dikkate alınacak önemli bir özellik değildir. Çok önemli sayı olduğundan dolayı aces lerin önemi toplam oyun puanlarına göre çok artar (7).

2001 Fransa açık ve Wimbledon final maçlarının tenis öğelerini ve zaman karakteristiğinin analizinde, oyunun toprak kortta daha hızlı olmaya başladığını aynı zamanda puanların daha kısa olduğu söylenmiştir. Oyunun yapısal analizi, Fransa açık ve Wimbledon da muhtemelen değişik kort yüzeylerinde özelleşmiş değişik oyuncuların analizleri olarak değerlendirilmiştir(3).

2000 yılındaki Amerika Açık Final maçında, Sampras'ın vole ile birçok vuruş yaptığını tespit etmişlerdir. Yapılan vuruş tekniklerinin 5. bölgeye gelmesi, rakibinin atağa daha kolay geçmesi açısından negatif bölge olarak değerlendirilmişlerdir. Safın 5. bölgeye 25 Sampras ise 42 vuruş, Safın 1-4. bölgelere 130, Sampras ise 1-4. bölgelere 159 vuruş yaptığını söylemişlerdir. Sayılardan da anlaşıldığı gibi Safın 5.

bölgeye Samprasa göre daha az vuruş yapmış, 1-4. bölgelere ise Samprasin vole, lop vuruşu passing shot vuruş teknikleriyle daha fazla vuruş yaptığını ortaya koymuşlardır (2).

Sloven araştırmacılar tarafından yapılan birçok çalışmada, tenisin maç analizi ve zaman karakteristiği araştırılmıştır. Planinsek (1993) tenis oyununun öğelerini analiz etmiş ve 1993 Amerika açık ve 1993 Fransa açık turnuvalarının zaman karakteristiklerini incelemiştir. Bu işlemler Tenis Expert Sisteminde uygulanmıştır. Araştırmaların amacı kort yüzeyinin tenis oyununu nasıl etkileyeceğine karar verme ve oyuncular kullandığı oyun tiplerin nasıl olacağına karar vermedir. Oyunun analizi göstermiştir ki; tenis kortlarının yüzeyinin oyunun tipine karar vermek açısından çok önemli bir yer tuttuğudur. Sonuçlar, asfalt yüzeyde oynanan tenis maçının toprak zemine göre çok daha hızlı oynandığını göstermiştir. Puanlar arasındaki ara kısa ve asfalt yüzeyde oyun zamanı toplam oynama zamanının beşte biri olarak gösterilmiştir (3).

Çalışmamızda tek bayanlar Wimbledon çeyrek final maçı oyun karakteristiği ve zaman analizleri açısından incelenmiştir. Schönborn'nun oyun alanı bölgelerinde, 1-3. bölgelerin pozitif, 4.ve 5. bölgelerin negatif vuruş alanı olduğu söylenmiştir (2,3).

Schönborn'nun (2,3) oyun alanı bölgelerine göre; iki set toplamı Sharapova'nın forehand vuruşları 1. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 1, 2.bölgelere yaptığı vuruş sayısı 3, 3. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 24, 4.bölgeye yaptığı vuruş sayısı 24, 5. bölgeye yaptığı vuruş sayısı 14 olarak bulunmuştur. Dementieva'nın forehand vuruşları 1. bölgelere yaptığı vuruş 1, 2. bölgelere yaptığı vuruş 5, 3. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 10, 4. bölgelere yaptığı vuruş 13, 5. bölgelere yaptığı vuruş 19 olarak belirlenmiştir. Bu sayısal verilerden yola çıkarak özellikle 3. bölgeye yapılan vuruş sayısındaki Sharapova'nın lehine olan vuruş sayısındaki fazlalık, Sharapova'nın pozitif alanlara forehand vuruşunu daha olumlu olarak vurduğunu göstermektedir.

Sharapova'nın backhand vuruşları 1. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 3, 2.bölgelere yaptığı vuruş sayısı 1, 3. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 12, 4.bölgeye yaptığı vuruş sayısı 23, 5. bölgeye yaptığı vuruş sayısı 9 olarak bulunmuştur. Dementieva'nın backhand vuruşları 1. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 0, 2. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 4, 3. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 7, 4. bölgelere yaptığı vuruş 18, 5. bölgelere yaptığı vuruş sayısı 24 olarak belirlenmiştir. Backhand vuruşlarda da negatif bölge olarak söylenen 5. bölgeye maçı kaybeden Dementievanın vuruş sayısı Sharapovanın vuruş sayısının 3 katından fazla olmuştur.

Eldeki bu sayısal verilere dayanarak negatif bölge olarak değerlendirilen 4. 5. bölgelere tenis maçı sırasında vuruş yapılmaması gerektiği antrenmanların bu verilere göre düzenlenmesi gerekliliği söylenebilir

Tablo 1 de, oyunun zaman karakteristiğine bakılacak olursa; 2 set süren oyunun, topun oyunda kaldığı süre, toplam dinlenme süresi, saha değişikliğindeki dinlenme süresi, gameler arası dinlenme süresi, setler arası dinlenme süresi tabloda verilmiştir.

Oyun süresince 10 sn. ye kadar alınan puanlar, 10-25 sn. arası alınan puanlar ve 25 sn. üstü alınan puanlar zamansal olarak değerlendirilmiş ve 10 sn. ye kadar alınan puanlar tüm maçın % 83 ünü oluşturmuştur. 10-25 sn arasında alınan puanların süresi ise %17 olarak belirlenmiştir. 17.48 sn en uzun süren puan alma süresi olmuştur. Bu veriler doğrultusunda Pintaric'in (3) çalışmasıyla benzer olarak, çim kortta oynanan tenis maçında oyunun hızlı olduğu ve sayıların daha çabuk sonuçlandığı açıkça görülmektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre oyuncuların servis atış yüzdelerine bakıldığında maç kazanma açısından çok etkili olduğu söylenemez. Bu da servisten ziyade oyunda topa vuruş bölgelerinin daha ön planda olduğunu göstermektedir. Servis kırma açısından bakılacak olursa Dementieva 2. sette 2 servis kırmış, Sharapova 1. sette 3, 2.sette 2 kez servis toplam 5 servis kırmayı başarmıştır. Diğer taraftan yapılan forehand ve backhand vuruşların isabet ve hataları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Barnett T, Clarke SR. Combining player statistics to predict outcomes of tennis matches *IMA Journal of Management Mathematics* 2005; 16, 113-120.
2. Filipic A, Ferjan R. Matc characteristics of the US open 2000 final, International tennis federation.
3. Filipic A. Analysis of time and game characteristics in top profile tennis, Faculty of Physical Education, University of Ljubiana, 2001.
4. Gu Xu, Yu-Fei Ma, Hong-Jiang Zhang, Shiqiang Yang. A HMM based semantic analysis framework for sports game event detection, Image Processing, 2003. ICIP 2003. Proceedings. 2003 International Conference
5. Jan Vecer, What Di@erence Does the Tiebreak Make in a Tennis Game, Columbia University, Department of Statistics, New York, NY 10027, USA
6. Kabasakal A. Tenis nasıl oynanır. Morpa kültür yayınları 1. basım 2005.
7. Lames M, Perl J, Schröder HJ, Uthmann T. Tennis Expert System TESSY. Leistungssport 1990; 4; 49-54.